

V Praze dne 5. května 2006
Č.j.: 5823/ENV/GMO/06

R o z h o d n u t í

Ministerstvo životního prostředí jako správní úřad příslušný podle § 5 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění zákona č. 346/2005 Sb., (dále jen „zákon“), rozhodlo na základě žádosti Výzkumného ústavu rostlinné výroby, se sídlem Drnovská 507, 161 06 Praha 6- Ruzyně podle § 5 odst. 8 zákona takto:

**Výzkumnému ústavu rostlinné výroby,
Drnovská 507,
161 06 Praha 6- Ruzyně**

**se u d ě l u j e p o v o l e n í
k uvádění geneticky modifikovaných brambor se zvýšeným podílem amylozy
ve škrobu hlíz do životního prostředí.**

Náležitosti povolení podle § 18 odst. 6 zákona:

Oprávněná osoba

Název: Výzkumný ústav rostlinné výroby, Drnovská 507, 161 06 Praha 6- Ruzyně
IČO: 00027006

Specifikace geneticky modifikovaného organismu

Geneticky modifikovaným organismem, který má být uváděn do životního prostředí, je brambor (*Solanum tuberosum* subsp. *tuberosum*), vykazující posun ve složení škrobu v hlízách směrem k vyššímu podílu amylozy:

1/ klony odrůdy P763 (plasmid pHAS3) - AM03-2002, 2004, 2007, dále AM04-2002 až 2009, 2011, 2013, 2014, 2017 až 2021, 2025

2/ klony odrůdy P763 (plasmid pHASHS5) - AM04-4002, 4004, 4006 až 4008, 4012, 4013, 4015

3/ klony odrůdy P800 (plasmid pHAS3) - AM03-2009 a 2011, AM04-2033, 2034, 2036, 2038, 2039, 2041, a 2043 až 2054

4/ klony odrůdy P800 (plasmid pHASHS5) - AM04-4016 až 4021 a 4023 až 4034. Pro odrůdu P800 budou dále sázeny linie P04-407-1478, 2528, 477, P04-408-1491, 1508, 1532, 1557, 173, 2532, 2575, 2577, 2578, 3485, 463, 473, 606, 614, 651, 726, P04-409-1572, 2751, 2756, 666, P04-410-1288, 1297, 1321, 1336, 1337, 1340, 1580, 1589, 2771, 2778, 2780, 2783, 2808, 2814, 2915, 2922, 3447, 497, 532, P04-411-747, 3280, P04-412-1366, P04-413-1375, 1376, 1389, 1392, 1398, 2966, 688, P04-414-1438, 1457, 1465, 1618, 562, 564 a 588.

Původ odrůd použitých k transgenosi je: pro P800 šlechtitel G.J. Kuper (Holandsko), pro P763 šlechtitel J.J. Wildeboer (Holandsko).

Specifikace genetické modifikace

Všechny výše uvedené geneticky modifikované (GM) klony brambor, vykazující posun ve složení škrobu v hlízách směrem k vyššímu obsahu amylozy a v důsledku toho snížení obsahu amylopektinu, byly získány po transformacích odrůd P800 a P763 použitím dvou typů blízkce příbuzných vektorových konstruktů zavedením fragmentů genu *bel* a *be2* jako duplikovaného invertovaného opakování enzymu štěpícího bramborový škrob napojeného na fragment promotoru *gbss*, společně s genem kódujícím protein 1 (StGH1), který zesiluje biosyntézu škrobu, aniž by se tím snížilo množství škrobu v hlízách. Souběžně vnesený selekční marker - gen syntetázy acetoxykyseliny (*ahas*), navozuje odolnost transformovaných pletiv a rostlin k herbicidu imidazolinonu (obchodní název Imazamox). Gen *ahas* je původem z genomu *Arabidopsis thaliana*.

Výsledky hodnocení rizika

Vzhledem k opatřením, která budou učiněna při uvádění do prostředí (vzdálenost od pěstovaných a planých příbuzných rostlin či jejich nepřítomnost), bude prakticky vyloučen potenciální přenos genu. I kdyby nastal nepravděpodobný případ, že by byl pyl přenesen na nemodifikované brambory (non-GM), nemělo by to žádné důsledky, protože brambory se běžně množí pomocí hlíz, nikoli semeny.

Interakce linie GM brambor s necílovými druhy a výsledné účinky budou srovnatelné s běžnými odrůdami brambor. U polních pokusů provedených v minulosti nebyly pozorovány (a ani nyní nejsou očekávány) žádné účinky v důsledku vloženého charakteristického rysu změny složení škrobu či navození tolerance vůči herbicidu.

Neočekávají se žádné toxické či alergenní jevy jako následek zvýšení podílu amylozy ve škrobu ani z důvodu přítomnosti genu *ahas*. Zavedená opatření podle současné praxe pro polní pokusy zajistí ochranu proti poškození zkušebních ploch zvířaty; rovněž bude zaručeno bezpečné nakládání se sadbovým a rostlinným materiálem (sklizeň, uskladnění, přeprava a likvidace), aby se snížilo na minimum riziko kontaktu s lidmi či zvířaty. Nejsou očekávány žádné jiné vlivy na biogeochemické procesy než ty zjištěné u běžných odrůd brambor. Linie GM brambor budou pěstovány za podmínek obvyklé zemědělské praxe.

Neočekává se žádný rozdíl v přetrvávání v zemědělských lokalitách nebo agresivitě pronikání do přírodního prostředí ve srovnání s komerčními odrůdami brambor. Zavedením charakteristických rysů pro snížení podílu amylopektinu a navození tolerance vůči Imazamoxu nebyla v klonech brambor navozena žádná pěstitelská selekční výhoda ani nevýhoda.

Podmínky nakládání

- Nakládat s výše uvedeným geneticky modifikovaným organismem lze jen způsobem popsáním v žádosti doručené na MŽP dne 26. ledna 2006 a doplněné podáním na MŽP dne 4. dubna 2006. Vzhledem k tomu, že tato žádost souvisí s žádostí č.j. MŽP 5092/ENV/06 společnosti BASF spol. s r.o., se sídlem Šafránkova 3, 155 00 Praha, (dále jen „žadatel“), jsou stanoveny stejné podmínky nakládání pro oba žadatele.
- Testovaný materiál bude pěstován na pozemku v Humpolci. Stejně linie budou uváděny do životního prostředí i v Německu, Nizozemí a Švédsku firmou BASF spol. s r.o.
- Žadatel je povinen předat v písemné podobě informace o pokusných pozemcích určených pro výsadbu GM brambor pro roky následující (nejlépe v podobě aktualizované žádosti - části C, bod č.4: „Pracoviště a pozemky, na kterých bude uvádění do ŽP probíhat“, včetně přiložené mapy s vyznačením pokusného pozemku) a to vždy s předstihem před výsadbou.
- Po následující dva roky nesmí být sklizený pokusný pozemek znovu osázen rostlinami bramboru (požadavek na provádění monitoringu) a ani luštěninami (požadavek na vyloučení aplikace herbicidů typu Imazamox). Proto není uvažováno, že by v některém roce trvání polních pokusů došlo k osázení plochy větší než jeden hektar. V závislosti s postupem selekce zkoušených materiálů bude snižován počet zkoušených linií a současně zvyšován počet vysázených hlíz od zkoušených linií. Celkový počet sázených hlíz by v žádném roce trvání polních pokusů neměl přesáhnout 45000. Aktuální seznam sázených linií s počty hlíz bude vždy před každou vegetační sezónou upřesněn v dopise adresovaném Ministerstvu životního prostředí.
- Vzhledem, k tomu, že pokusy budou probíhat na pracovišti VÚRV v Humpolci, pro které je odborným poradcem Ing. Zdena Martínková, bude tato zodpovídat za průběh pokusu dle uvedených podmínek v žádosti a rozhodnutí č.j. MŽP 5823/ENV/GMO/06.
- Veškeré činnosti spojené s výsadbou polního pokusu, s jeho ošetřováním a se sklizní pokusu budou prováděny výhradně pracovníky VÚRV a řízení aktivit naplňujících „Havarijní plán“ je v rukou vedení VÚRV.
- Do dané lokality bude v roce 2006 uvedeno přibližně 60 hlíz (pro každou linii) s hustotou sázení podle běžné zemědělské praxe. Současně bude zasázen stejný počet hlíz srovnávacích odrůd, které nebyly geneticky modifikovány (non-GM). V dalších vegetačních sezónách bude počet testovaných linií postupně klesat a počet vysázených hlíz od každé testované linie postupně vzrůstat. Hustota sázení sadbových brambor bude v souladu s běžnou zemědělskou praxí, tj. 4,5 rostliny na m². Maximální počet hlíz sázený od jedné linie nepřesáhne 2000.
- Izolační vzdálenost od místa pokusného uvedení do prostředí k vedlejšímu pozemku s komerčně pěstovanými netransgenními bramborami bude 10 m, tato půda bude udržována bez rostlinstva.
- Zabránit vstupu nepovolaných osob na pokusné pozemky není možné. Jsou však provedena všechna opatření aby se vstup těchto osob minimalizoval. V každém rohu pozemku bude po celou dobu vegetace připevněna cedule s nápisem "POZOR. GMO NEVSTUPOVAT OŠETŘENO JEDEM". Vzhledem k tomu, že se nejedná o plodinu, která by mohla být člověkem na místě požitá a ani neobsahuje sekvenci genu pro člověka toxickou, lze tato opatření považovat za dostačující.
- Zabezpečení pozemku proti zvěři: výsadba geneticky modifikovaných rostlin bude provedena vždy na místě, kde se nenachází v blízkosti lesní porost. Kolem místa uvedení

do prostředí bude postaven elektrický ohradník, jako ochrana proti zvířatům. Divoká prasata nebyla ve vegetační sezóně 2005 v lokalitě s geneticky modifikovanými bramborami pozorována (viz povolení 642/OER/05 společnosti BASF, pozemek V Horách).

- Žádné sexuálně kompatibilní rostliny se nebudou vyskytovat přímo na pokusné ploše nebo v bezprostřední blízkosti pozemku (kontrola před výsadbou).
- Sadbové brambory budou dopraveny na místo pokusného uvedení do prostředí v České republice a sklizené brambory budou dopraveny z pokusného místa na místo skladování a do laboratoří v EU (laboratoře v Německu nebo ve Švédsku) k analýze. Bezpečný převoz hlíz je ověřen z dlouhodobých polních pokusů v jiných členských státech EU (viz část A bod 6) a převoz bude časově synchronizován tak, aby doba skladování hlíz na pracovišti Humpolec byla co nejkratší. Převoz bude proveden vhodným vozidlem s oddělenými netransgenními a transgenními bramborami. Hlízy budou na pole k výsadbě dopraveny autem přímo ze zahraničí proškoleným pracovníkem BASF Plant Science GmbH v dvojitých obalech, jejich celistvost bude při vykládání kontrolována, stejně jako počet transgenních linií podle předávacího protokolu. Ložná plocha bude zabezpečena proti ztrátě obalu a při vykládání na pozemku budou obaly kontrolovány podle evidence. K sázení bude použit miskový sazeč. Po zasazení bude následovat proorávka naslepo a vláčení a pak nahrnování hrobkovačem. K postřikům bude použit postřikovač Hardy NV. Jako herbicidy budou použity Afalon + Command, Gallant Super a Reglone, dále fungicidy Dithane, Casoar, Altima a insekticid Calypso.
- Pracovník BASF Plant Science GmbH rovněž uskuteční odvoz sklizených hlíz za stejných opatření mimo území České republiky. Uloženy budou v dvojitých označených obalech, označených „Geneticky modifikovaný organizmus“, „Není určeno k pěstování“. Hlízy dopravené k sázení budou skladovány v původních obalech v uzamykatelné ocelokolně. Stejný prostor bude použit pro sklizené hlízy, které budou skladovány odděleně na paletách, které ponosou označení GMO a označení jednotlivých linií (viz bod j).
- Strojní zařízení pro sázení a sklizeň bude očištěno na místě.
- Sklizeň bude provedena kombajnem s bočným vyoráváním. Hlízy budou k uskladnění a analýze převáženy odděleně od běžných brambor v uzavřených a označených dvojitých kontejnerech.
- Rozbory vzorků geneticky modifikovaných brambor budou probíhat mimo území České republiky, veškeré sklizené hlízy budou každoročně odváženy mimo území České republiky,
- Sklizené brambory budou uloženy v uzavřených a označených dvojitých kontejnerech a až odvozu budou skladovány v samostatné uzamykatelné ocelokolně
- Zbylé hlízy budou sebrány, umístěny do dvojitých obalů a k likvidaci odvezeny do Německa na adresu Ingenieurbüro Hetterich, Bamberger Str. 50, D-97359 Schwarzach a zničeny (např. tepelnou cestou – spálením, v autoklávu, působením páry).
- Při transportu většího množství hlíz budou hlízy před uzavřením do obalů zváženy, aby v případě havárie bylo možné zjistit případné ztráty.
- Nať bude před sklizní desikována.
- Uvedené geneticky modifikované linie jsou doposud pěstované jen v polních pokusech, takže sadba pro následující rok musí pocházet s předchozích polních pokusů.
- Při neočekávaném rozsypaní hlíz mimo prostory určené k manipulaci bude takové místo vyznačeno páskou a bude zabráněno vstupu nepovolaných osob. Po odstranění hlíz sesbíráním do uzavíratelných obalů označených „Geneticky modifikovaný organizmus“ „Není určeno k pěstování“ bude místo zaměřeno a zakreslen plánec místa, aby bylo možné v případě ztráty hlíz kontrolovat, zda na takto zasaženém pozemku následně

nedochází ke vzcházení rostlin bramboru. Asanační prostředky jsou uloženy ve skladu pod ocelokolnou (viz plánek pracoviště).

- V případě požáru předměty zasažené požárem je možno považovat za zbavené geneticky modifikovaných organismů. V případě, že bude možné část hlíz zachránit, budou na pokyn velitele zásahu nebo vedoucího stanice, pokud bude požár likvidován vlastními silami, přednostně vyneseny hlízy transgenních rostlin, aby se předešlo nekontrolované kontaminaci objektu GMO. O jejich dalším používání rozhodne odborný poradce. V ostatních bodech se likvidace požáru nebo havárie řídí požárním řádem pracoviště a havarijním plánem.
- Pracovníci stanice jsou povinni dodržovat pravidla bezpečnosti práce. Budou dodržována všechna pravidla založení pokusu, jeho ošetřování za vegetace a sklizeň, včetně posklizňového ošetření a dopravy geneticky modifikovaného organismu podle zákona č. 78/2004 Sb., včetně doprovodné vyhlášky. Vzhledem k tomu, že se bude jednat pouze o ověřovací pokusy s již vytvořenými geneticky modifikovanými odrůdami bramboru není nezbytné používat speciální ochranné prostředky. Bude prováděno důkladné čištění všech zemědělských strojů pracujících na daném pozemku (především secí a sklizňové stroje), aby se zabránilo nekontrolovanému šíření hlíz. Žádný zemědělský stroj neopustí pozemek dříve než bude provedena kontrola odstranění všech hlíz a posklizňových zbytků. Vzhledem k velikosti geneticky modifikovaného organismu nehrozí vážné nebezpečí přenosu hlíz na oděvech či obuvi pracovníků a postačí pouze vizuální kontrola oděvu a obuvi.
- Zelené části rostlin resp. jejich desikované zbytky budou zlikvidovány na pozemku zapravením do země. Orba je účinnou ochranou rovněž před vzejitím rostlin z uvolněných zralých semen, pokud se taková vyskytnou. Vyorané brázdy budou kontrolovány na přítomnost nesklizených hlíz. Tyto hlízy budou ručně sesbírány a v samostatném obalu odvezeny k likvidaci mimo území České republiky (dle požadavku firmy BASF, viz žádost, bod 6.6., část C). Pokud se při následné plodině (ječmen jarní) vyskytnou na ploše rostliny bramboru, budou vytrhány a zlikvidovány postřikem herbicidu (Reglone). Zemědělská technika po ukončení prací bude na pozemku důkladně prohlédnuta a veškeré části GMO odstraněny.
- S GMO není dovoleno nakládat jiným způsobem, než jak je popsáno v Provozní knize polních pokusů uložené u vedoucího stanice. Rovněž není dovoleno předávat GMO jiným osobám, než osobám proškoleným a jmenovitě určeným k nakládání s GMO.
- O polních pokusech s geneticky modifikovaným bramborem bude vedena přesná evidence v podobě deníku všech pracovních operací, stavu porostu a jiných změn, které mohou mít vliv na životní prostředí.

Další podmínky nakládání

- Seznam postupů závazných pro pracovníky: Výsadba brambor a ošetřování porostu v průběhu vegetačního období (k výsadbě bude použit miskový sazeč, hlízy budou z obalů vyjmuty přímo na poli, pokus bude oddělen 10 m ochranným pásem pro zabránění šíření pylu). Čištění všech zemědělských strojů (především secí a sklizňové stroje) od posklizňových zbytků a hlíz (hlízy a posklizňové zbytky budou odstaněny mechanicky na místě pokusu, bude provedena důkladná kontrola na přítomnost hlíz dříve, než mechanizace opustí pokusnou plochu). Desikace zelených částí rostlin a zapravení desikovaných zbytků do země. Sklizeň hlíz kombajnem (důkladné čištění kombajnu a kontrola na přítomnost hlíz). Zabalení sklizených hlíz do dvojitého obalu označených „Geneticky modifikovaný organizmus“, „Není určeno k pěstování, konzumaci a ke zkrmení“.

- Po celé vegetační období budou sledovány všechny nestandardní situace a nahlášeny příslušným úřadům.
- Vzhledem k tomu, že nelze v prvním pokusném roce stanovit celkovou velikost výsadby GM brambor pro roky následující, musí žadatel tyto informace zaslat MŽP, jakmile budou známy, avšak vždy s předstihem před výsadbou, tj. seznam klonů s uvedením předpokládaného množství, plochy, identifikace pozemku a mapky.
- Doba trvání monitoringu je určena na 2 roky po skončení pokusu (bude prováděn monitoring výskytu GM brambor na pěstební ploše, ale i v bezprostředním okolí pěstebních ploch, jakož i nespecifický monitoring životního prostředí k odhalení případných neočekávaných účinků GMO). Vzešlé rostliny bramboru budou vytrhány a zlikvidovány postřikem Reglone.

Účel nakládání

Účelem uvedení GM brambor do životního prostředí je získání údajů v rámci studií týkajících se bezpečnosti použití klonů brambor, které mají být uvedeny do prostředí, v porovnání s rodičovskými odrůdami. Záměrem polního pokusu je vytvoření souboru údajů o agronomických charakteristikách a též o složení, interakci se životním prostředím (např. experimenty s přezimováním, náchylností k chorobám a citlivostí ke škůdcům) a provedení experimentálního množení, aby byl získán sadbový materiál pro sázení v následujících letech.

Stejně linie budou firmou BASF spol. s r.o., uváděny do životního prostředí i v Německu, Nizozemí a Švédsku

Požadavky na označení

Pytle se sklizenými hlízkami budou označeny podle § 11 odst. 1 zákona „Geneticky modifikovaný organizmus“, „Není určeno k pěstování, konzumaci a ke zkrmení“.

Místo uvádění do životního prostředí

Výzkumný ústav rostlinné výroby, pokusná stanice Humpolec, Na Závodí 173, 396 01 Humpolec, katastrální území Na Klínku, parcelní číslo 1 (katastrální čísla 1922/1, 1192/2 a 1189). Velikost pozemku 1 určeného k pěstování všech povolených polních pokusů v roce 2006 je 2,10 ha. Rozsah pokusného uvedení do prostředí bude přibližně 1 ha. Pro následující roky budou pozemky před výsadbou upřesněny.

Požadavky na monitoring a podávání zpráv o jeho výsledcích

Monitoring bude prováděn na místě pokusného uvedení do životního prostředí i v bezprostředním okolí pěstebních ploch, jakož i nespecifický monitoring životního prostředí k odhalení případných neočekávaných účinků GMO. Následující plán pozorování bude součástí žádosti a bude se zabývat pozorováním během uvedení geneticky modifikovaných bramborových klonů: AM03-2002, 2004, 2007, dále AM04-2002 až 2009, 2011, 2013, 2014, 2017 až 2021, 2025, AM03-2009 a 2011, AM04-2033, 2034, 2036, 2038, 2039, 2041, 2043 až 2054, AM04-4002, 4004, 4006 až 4008, 4012, 4013, 4015, AM04-4016 až 4021, 4023 až 4034, P04-407-1478, 2528, 477, P04-408-1491, 1508, 1532, 1557, 173, 2532, 2575, 2577, 2578, 3485, 463, 473, 606, 614, 651, 726, P04-409-1572, 2751, 2756, 666, P04-410-1288, 1297, 1321, 1336, 1337, 1340, 1580, 1589, 2771, 2778, 2780, 2783, 2808, 2814, 2915, 2922, 3447, 497, 532, P04-411-747, 3280, P04-412-1366,

P04-413-1375, 1376, 1389, 1392, 1398, 2966, 688, P04-414-1438, 1457, 1465, 1618, 562, 564 a 588 do životního prostředí a též situací po pokusu uvedení.

Během průběhu celého vegetačního období (asi od dubna do října) navštíví vedoucí projektu a vyškolený personál oblast pokusného uvedení do životního prostředí prostředí (a to nejméně každé 4 týdny), aby sledoval průběh pokusu. O porostu bude vedena samostatná Vegetační kniha. Podle běžné zemědělské praxe budou sledovány a zaznamenány obecné charakteristiky rostliny (UPOV) vztahující se k agronomickému chování bramborových linií, jakékoli půdní vlivy a vliv klimatu (tolerance vůči mrazu). Výskyt škůdců a chorob bude udržován zavedenými agronomickými postupy na nejnižší možné úrovni. V případě mimořádného rozsahu napadení škůdci a chorobami budou zaznamenány případné odlišnosti v chování GMO, pokud se vyskytnou. Záznamníky z polní práce budou doplňovány během celého období uvádění do životního prostředí. Chování geneticky modifikovaných linií brambor bude srovnáváno s chováním odrůd příjemce (které budou pěstovány paralelně na stejném pokusném místě). Informace týkající se neočekávaných závažných událostí (možných škodlivých vlivů na životní prostředí a lidské zdraví bezprostředně spojené s geneticky modifikovanou linií brambor) budou neprodleně sděleny příslušným úřadům a podle okolností budou podniknuta vhodná opatření.

Na pozemku, kde budou experimenty s uvedením do životního prostředí probíhat, se nebudou pěstovat žádné brambory dva roky následující po pokusu. Budou pěstovány pouze takové plodiny, které dovolí sledování výskytu jedinců vyrostlých ze semen nebo hlíz. Vedoucí projektu nebo vyškolený personál bude sledovat oblast v období po pokusu v předem určených intervalech. V případě detekce jedinců vyrostlých ze semen, s nimi bude zacházeno ve shodě se zavedenou zemědělskou praxí. Monitoring bude prováděn po dobu dvou let následujících po roce pokusného uvedení do prostředí.

Po každé vegetační sezóně bude polní pokus vyhodnocen v ročním hlášení, které se předkládá nejpozději dnem 15. února v následujícím roce Ministerstvu životního prostředí. Souhrnně budou výsledky popsány v závěrečné zprávě /§ 19, písm. c) a d) zákona/.

Doba platnosti povolení

Doba uvádění GM brambor do životního prostředí: 2006 - 2010

O d ů v o d n ě n í

Dne 26. ledna 2006 byla doručena na MŽP žádost společnosti BASF spol. s r.o., se sídlem Šafránkova 3, 155 00 Praha, (dále jen „žadatel“), o uvedení geneticky modifikovaných brambor se zvýšeným podílem amylozy ve škrobu hlíz do životního prostředí a tato žádost byla zaevidována pod č.j. 5823/ENV/06 (tato žádost dále souvisí s žádostí č.j. MŽP 5092/ENV/06 společnosti BASF spol. s r.o., se sídlem Šafránkova 3, 155 00 Praha).

Ministerstvo životního prostředí posoudilo úplnost žádosti a dne 27. ledna 2006 ji podle § 5 odst. 4 zákona zaslalo k vyjádření Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu zdravotnictví. Současně MŽP podle § 10 zákona zveřejnilo shrnutí obsahu žádosti a informaci o zahájení řízení. MŽP neobdrželo žádné vyjádření veřejnosti ve smyslu § 5 odst. 6. Žádost v elektronické podobě byla též zaslána k posouzení České komisi pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty (ČK GMO) a určeným odborným posuzovatelům.

Shrnutí obsahu žádosti bylo podle § 18 odst. 4 zákona poskytnuto Evropské komisi, která jej zpřístupnila ostatním členským státům. Dne 13. února 2006 obdrželo MŽP k této žádosti připomínky a požadavky kompetentního orgánu Rakouska: 1/ dodržovat izolační vzdálenosti mezi testovanými transgenními a geneticky neupravenými bramborami více než 20 metrů a 2/ provádět monitoring na ploše, kde pokus probíhal, nejen v průběhu pokusu, ale i následující rok. MŽP následně s oběma požadavky seznámilo žadatele, který na ně reagoval v podání doručeném MŽP dne 4. dubna 2006: 1/ pro charakter množení bramboru vegetativně hlízkami i pro sadbové brambory postačuje prostorová izolace jedné řádky. Pokusná plocha bude od sousedních porostů bramboru oddělena 12 řádky = 10 m. Desetimetrová izolační vzdálenost je podle žadatele postačující a běžnými agrotechnickými prostředky lze tuto půdu udržet zbavenou veškerého rostlinstva, zejména plevelů. 2/ Na základě připomínek dalších posuzovatelů se žadatel zavázal provádět následný monitoring dva roky po ukončení pokusu. S tímto názorem žadatele se MŽP ztotožňuje.

MZe se vyjádřilo podáním doručeným MŽP dne 27. února 2006, ve kterém vzneslo připomínky k povinnému označování obalů obsahujících GMO: na obaly určené pro transport a skladování transgenních brambor doporučují doplnit označení „není určeno ke konzumaci ani ke zkrmení“; požadují upřesnit a sjednotit celkové předpokládané množství transgenních hlíz, které budou uvedeny do životního prostředí (vysázeny) každoročně v letech 2006 – 2010 s ohledem na počet linií; s ohledem na předchozí připomínku požadují upřesnit a sjednotit rozsah nakládání (celkovou rozlohu plochy s GM bramborami), uvést pozemky, na kterých bude probíhat polní pokus v následujících letech 2007 – 2010, tyto informace (včetně plánu umístění pokusu) předložit vždy s předstihem před následujícím pěstebním obdobím; požadují konkretizovat dopravce, který bude zajišťovat transport transgenních brambor z/do místa uvedení do životního prostředí a požadují specifikovat místo, kde budou transgenní brambory analyzovány (a v jakém množství?) a místo, kde dojde ke zničení zbylých hlíz. Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle těchto připomínek upravil podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. MZe dopisem ze dne 25. dubna 2006 sdělilo, že považuje opravy žádosti za dostačující a souhlasí s uvedením geneticky modifikovaného organismu do životního prostředí za podmínky, aby byl do rozhodnutí MŽP „zapracován požadavek o písemném předání informace o pokusných pozemcích určených pro výsadbu GM brambor pro roky následující, nejlépe v podobě aktualizované žádosti - části C, bodu č.4 (Pracoviště a pozemky, na kterých bude uvádění do ŽP probíhat), včetně přiložené mapy s vyznačením pokusného pozemku, a to vždy s předstihem před výsadbou.

MZ podáním doručeným MŽP dne 8. března 2006 uvedlo věcnou připomínku: v příl 1: je nutné uvést sekvence primerů a práb pro real time PCR kontrolního genu a sledovaného genu, rovněž účinnosti obou reakcí a alternativně doložit odkaz na dostupnou publikaci, kde je popsána validace metody, dále uvedlo několik připomínek formálního rázu: žádost není přehledně uspořádána, číslování příloh v žádosti není v souladu se skutečností, je nutné sdělit předmět činnosti a nikoliv odkaz na výpis z obchodního rejstříku, mapy nejsou v příloze viditelné, a proto nelze posoudit charakter pracoviště (k jejich podání by měl být použit zvláštní dokument typu *.pdf, *.jpg apod.), je nutné uvést konkrétně, kde na pracovišti budou uloženy asanační prostředky (ideálně zakreslit do plánu pracoviště), popsat konkrétně postup sanitace a dekontaminace zemědělských strojů, jakým způsobem provedou čištění svého pracovního oděvu a ochranných prostředků pracovníci, popsat konkrétní zakázané činnosti na pracovišti a v tab.1 a obr.1 a 2 je chybně uveden název genu c-Atahas (správně má být gen ahas). Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle těchto připomínek upravil

podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. MZ dne 28. dubna 2006 sdělilo, že považuje opravy za dostačující a k žádosti nemá další připomínky.

Připomínky k žádosti z členů České komise pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty (ČK GMO) a určených odborných posuzovatelů vznesli:

- Ing. Baranyk ve svém posudku ze dne 1. února 2006, konstatoval, že považuje možná rizika navrženého pokusného pěstování za zanedbatelná a po pečlivém studiu předložených materiálů doporučil předložené žádosti vyhovět a vydat souhlasné stanovisko pro povolení testovacích polních pokusů.

- prof. Drobník podáním ze dne 31. ledna 2006 s textem podané žádosti souhlasí doporučuje žádosti uvedeného pracoviště vyhovět, ale uvádí jedno upozornění „že z hlediska bezpečnosti pro zdraví je důležitý zejména obsah glykoalkaloidů. Nedá se předpokládat, že navržená modifikace by jejich obsah mohla zvýšit nad přípustnou mez. Nicméně jedním z cílů navržených zkoušek by mělo být ověření tohoto faktoru. To však neovlivňuje souhlas s uváděním do životního prostředí, který navrhuji udělit“. Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle této připomínky upravil podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. Prof. Drobník dne 14. dubna 2006 sdělil, že považuje opravy za dostačující a k žádosti nemá další připomínky.

- RNDr. Rakouský podáním ze dne 21. února 2006 požadoval upřesnit účel uvedení GM bramboru do životního prostředí, dále požaduje údaj „...maximálně 2000 hlíz za rok“ doplnit následovně (pro každou linii), popsat způsob dopravy geneticky modifikovaných vyšších rostlin, je třeba sjednotit údaje o velikosti pokusné plochy s GM bramborami, dále by mělo být uvedeno, že monitoring výskytu GM brambor bude prováděn i v bezprostředním okolí pěstebních ploch, jakož i nespecifický monitoring životního prostředí k odhalení případných neočekávaných účinků GMO, je nutné jednoznačně uvést, které pracovní postupy používané na pracovišti jsou pro pracovníky závazné, např.: přeprava sadby a odvoz sklizně GM brambor, přeprava v označených pytlicích umístěných v boxech (...), výsadba a ošetřování porostu v průběhu vegetačního období (...), značení GM sklizně a vzorků (...), monitoring ploch (...), je nutné zdůraznit, že GM brambory a jejich zbytky nesmí být používány jako potravina ani jako krmivo a předávány jiným osobám, v rámci žádosti je třeba sjednotit opatření, jež budou prováděna po sklizni a nakládání s odpady, vyhovuje znění z bodu h) provozního řádu „Nať bude před sklizní rozdrčena a desikována“ a bodu 6.6, v případě požáru doplnit havarijní plán o skutečnost, že o vynášení GM brambor ze zasaženého místa a dalším nakládání s nimi rozhodne zodpovědný pracovník – ředitel, případně odborný poradce, v případě havárie doplnit dobu monitorování místa havárie, úpravu osevního postupu pro dva následující roky s vynecháním brambor a luskovin.

Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle těchto připomínek upravil podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. RNDr. Rakouský podáním doručeným MŽP dne 26. dubna 2006 konstatoval, že žadatel řádným způsobem vypořádal připomínky k původní žádosti a doporučil žádost ke kladnému vyřízení, pouze požaduje, aby byl určen jeden odborný poradce - viz žádosti 5092/ENV/06 a 5823/ENV/06, které se víceméně liší jen osobou odborného poradce. Je nasnadě, že osoby odborných poradců pro žádosti o uvolnění do životního prostředí se mohou lišit, pro danou stanici VÚRV v Humpolci by však měla být určena osoba jediná, stejně jako by měla existovat pouze jediná verze provozního řádu a havarijního plánu pracoviště (zákon č. 78/2004 Sb., ve své novele ani jinou možnost nepřipouští). Vzhledem k tomu, že na pracovišti VÚRV v Humpolci bude fakticky danou

funkci zastávat ing. Z. Martínková, CSc., doporučuji tento fakt doplnit v souvisejících žádostech. Provedení této úpravy je možné prakticky obratem a nevyžaduje další posouzení ze strany posuzovatele a tím oddálení plánovaného termínu výsadby GM brambor.

- RNDr. Řepková podáním ze dne 23. února 2006 požaduje vysvětlit a upravit několik formálních aspektů: chybí datum podání žádosti u EU u firmy BASF spol. s r.o., na str. 13 v tab.1, doporučuje formulaci fragment DNA se sekvencemi pro enzym místo fragment enzymů, na str. 25 je uvedeno, že monitoring se bude provádět 2 roky po pokusném uvedení do prostředí a brambory se zde nebudou vysazovat také 2 roky, ale na str. 44 není jednoznačně uvedeno, že monitoring bude prováděn 2 roky a je zde uvedeno, že brambory se nebudou pěstovat jeden rok. Platí pro žádost BASF spol. s r.o., i VÚRV. Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle těchto připomínek upravil podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. RNDr. Řepková podáním ze dne 19. dubna 2006 konstatovala, že všechny připomínky uvedené v posudku byly opraveny a doporučuje udělit povolení k uvedení GMO do životního prostředí.

- Ing. Říha podáním ze dne 28. února 2006 uvedl: 1/ Podstatné připomínky: žadatel musí upřesnit závazný harmonogram, uvést do souladu počty vysázených hlíz v pokusech a udávanou rozlohu pokusného pozemku, v obou žádostech ani v přílohách není uveden seznam, které varianty a proč budou zkoušeny právě v letošním roce, chybí zabezpečení proti černé zvěři, v žádosti se neuvádí jakou techniku použijí, ani specifikaci zda jde o kombajn, vyorávač nebo na malých pozemcích často ještě užívaný „čert“, sklizeň – hlízy budou uloženy ve dvojítech kontejnerech – ale co znamená výraz „zbylé hlízy“, které mají být dopraveny na „jiné místo ke zničení“ (Německo), chybí popis, jak na „jiném místě“ budou „zbylé hlízy“ zničeny, které hlízy nejsou „zbylé“ a co s nimi?, bude se jednat o přeshraniční pohyb více tun materiálu?, upřesnit metody pro izolaci havárií. 2/ Doplnkové připomínky: text „...aby byl získán sadbový materiál pro sázení v dalších letech“ je v kontextu s dalším textem neúplný nebo zavádějící, spíše vyplývá, že dojde k přeshraničnímu pohybu veškerého sklizeného materiálu do SRN. Na základě výzvy MŽP žadatel žádost podle těchto připomínek upravil podáním doručeným MŽP dne 4. dubna 2006. Ing. Říha poté podáním ze dne 24. dubna 2006 konstatoval, že všechny požadované nedostatky jak formální tak i věcné byly odstraněny, žádost tedy vyhovuje jeho požadavkům a doporučuje udělit povolení k uvedení GMO do životního prostředí.

MŽP se s výše uvedenými připomínkami odborných posuzovatelů plně ztotožnilo.

Dne 21. března 2006 byly žadatelem předány vzorky 50 g geneticky modifikovaných brambor od každé linie ve formě šrotu pro srovnávací analýzy na pracoviště SZÚ CHPR v Brně. Vzorky byly předány této laboratoři na základě povinnosti žadatele vyplývající z § 18 odst.2 zákona 78/2004 Sb.

MŽP dne 24. dubna 2006 zaslalo v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, žadateli výzvu k zaplacení správního poplatku za vydání povolení pro uvádění GMO do životního prostředí v České republice.

Dne 28. dubna 2006 žadatel zaslal MŽP informaci a potvrzení o zaplacení správního poplatku.

Vzhledem k tomu, že žádost po všech úpravách a doplnění vyhovuje ustanovením zákona č. 78/2004 Sb., ve znění zákona č. 346/2005 Sb., a jeho prováděcích předpisů, a nakládání v režimu uvádění GMO do životního prostředí za daných podmínek nepředstavuje zvýšené riziko pro zdraví člověka a zvířat, životní prostředí a biologickou rozmanitost a dále s přihlédnutím ke kladným stanoviskům MZe, MZ, ČK GMO, odborných posuzovatelů a k dalším výše uvedeným skutečnostem, vydává MŽP žadateli povolení k uvádění výše uvedených geneticky modifikovaných brambor se zvýšeným podílem amylozy ve škrobu hlíz do životního prostředí v ČR.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat do 15 dní od jeho oznámení rozklad, o němž rozhodne ministr životního prostředí, a to podáním adresovaným Ministerstvu životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10.

Ing. Karel Bláha, CSc.
ředitel odboru

Toto rozhodnutí obdrží:

- A. Účastník řízení do vlastních rukou:
Výzkumný ústav rostlinné výroby, Drnovská 507, 161 06 Praha 6- Ruzyně
- B. Na vědomí:
 - 1. Ministerstvo zdravotnictví
 - 2. Ministerstvo zemědělství
 - 3. Krajský úřad kraje Vysočina, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
 - 4. Městský úřad Humpolec, Horní náměstí 300, 396 22 Humpolec